

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-1148

13.12.2024

Storebrand Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Uførepensjon – reservasjon – "psykiske plager" – 50 % arbeidsufør – fal. § 13-5.

Ved tegning av forsikring i 2012 ble det tatt reservasjon mot arbeidsuførhet som skyldtes psykiske plager. Forsikrede hadde i mange år før tegning slitt med angst. Fra 2016 var forsikrede plaget av utslitthet, spiseforstyrrelser og smerter på grunn av problemer i familien. Forsikrede fikk i 2023 innvilget 100 % uføretrygd fra NAV. Foretakets rådgivende lege vurderte at arbeidsuførheten skyldtes psykiske plager og foretaket avsto krav med henvisning til reservasjonen. Saken reiste spørsmål om foretaket hadde sannsynliggjort at reservasjonen kom til anvendelse. Etter en konkret vurdering bemerket nemnda at det ikke var fremlagt noe medisinsk dokumentasjon som tilsa at forsikredes uførhet skyldtes andre forhold enn psykisk sykdom. Reservasjonen kom til anvendelse og at forsikrede hadde ikke krav på ytelser. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Ved tegning av uføreforsikring fylte forsikrede ut en helseerklæring 25.1.12. Ut fra opplysningene ble det i forsikringsbeviset inntatt reservasjon mot arbeidsuførhet som skyldtes psykiske plager.

Forsikrede har vært sammenhengende sykmeldt siden oktober 2017.

Fra legeerklæring ved arbeidsuførhet til NAV av 4.10.18, pkt. 2.5, fremkommer:

Mnegårige angstplager. Både generell angst, men også sykdomsangst. Gått til psykolog og fått medikamenter for noen år siden. Eldste sønnen hatt omfattende psykiske vansker og hun har følt seg alene med ansvaret for ham. Dette har nok bidratt til den aktuelle forbveringen av henns egne sykdommer. I tillegg til angst, nyoppstått spiseforstyrrelse med lav vekt. Følges tett av DPS. I tillegg tverrfaglig opplegg ved (helsesenter). Det vises også til dialogmøtet for noen uker siden. Hun har mer enn nok med sine egne problemr og behandlingen og oppfølgingen av disse. På ingen måte klar for arbeid nå. Når det blir mer aktuelt, må arbeidsgiver involveres slik at terskelen tilbake blir så lav som mulig.

Videre heter det under pkt. 8 i erklæringen:

(...)

Pasientens livssituasjon er fortsatt krevende og hun er helt utslitt. Hun føler sorg, sinne og frustrasjon. For 6 uker siden startet hun opp på (helsesenter). Hun sier hun får god hjelp der til kostveiledning og trening, og hun har fått verktøy til å mestre angsten. Hun sier at hun opplever at kroppen er delt og at hun ikke har kontroll. Hun beskriver uro og sterke følelser som dempes når hun er sulten

I legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav av 29.5.22 heter det i pkt. 2.5:

Det er bare noen måneder siden jeg skrev til dere sist, så det er ikke noe særlig nytt utover at det virker mindre sannsynlig at hun kan vende tilbake til vanlig arbeid, dessverre. Anoreksien, angsten og den konstante psykiske presset. Hun utsettes for som følge av sønnen sykdom tar så mye energi at hun fungerer marginalt. Hun skriver litt og det er bra, men det er langt frem til hun kan jobbe ordinært, hvis noensinne. Ny vurdering av hennes spiseforstyrrelse og annen psykiatrisk sykdom, inkludert ADHD, skal nok komme i gang, men jeg tviler på at det vil bedre hennes arbeidsevne noe særlig

(...)

Forsikrede ble i vedtak fra Nav av 27.6.23 innvilget 100 % uføretrygd fra 1.7.23.

Skade ble meldt til foretaket i skademelding av 6.7.23.

Saken ble forelagt foretakets rådgivende lege 23.10.23:

(...)

Det fremkommer at forsikrede er arbeidsufør grunnet funksjonsnedsettelse knyttet til angst- og spiseforstyrrelsesproblematikk. Følgende diagnoser er benyttet i legeerklæringene fra de siste årene: P86 Anorexia nervosa atypisk og P74 angstlidelse. Hun har strevet med angst fra skolealder og har opplevd en forverring i forbindelse med sykdom hos nært familiemedlem. Parallelt har hun utviklet spiseforstyrrelse over flere år og hun har mottatt behandling for psykiske vansker hos fastlege, DPS og ved (helsesenter) over flere år. Hun har nylig innvilget uførepensjon hos NAV.

Det er tidligere gitt avslag grunnet reservasjon. Antar at forsikrede nå søker om engangsutbetaling av uførekapitalen, se utdrag av vilkår over.

Forsikrede er arbeidsufør grunnet psykisk sykdom. Forsikrede har reservasjon på avtalen for psykiske plager. Det fremkommer ikke at forsikrede er minst 50 % arbeidsufør grunnet sykdom som ikke omfattes av reservasjonen og vilkår kan dermed ikke anses oppfylt. Reservasjonen kommer til anvendelse i denne saken.

Foretaket avsto kravet 24.10.23. Forsikrede påklaget avgjørelsen 16.11.23, og saken ble på nytt forelagt rådgivende lege 7.12.23:

Det er gitt avslag på søknad om utbetaling ved arbeidsuførhet med begrunnelse at forsikredes arbeidsuførhet er dekket av reservasjonen på avtalen. Forsikrede har klaget på vurderingen. Det er ikke vedlagt ny dokumentasjon i saken. Forsikrede mener sykdom hos nær pårørende spiller en medvirkende rolle for hennes nåværende 100 % arbeidsuførhet. Hun viser videre til at hun ikke ville blitt ufør på bakgrunn av de tidlig stilte diagnosene.

Ved helsevurdering ved tegning av forsikringen i 2012 ble følgende reservasjon gitt: Reservasjon for psykiske plager. Reservasjonen ble gitt på bakgrunn av opplysninger fra forsikrede om angstplager behandlet med kognitiv terapi samt etter mottatt dokumentasjon fra fastlege. (u.t har ikke sett denne legedokumentasjonen).

En reservasjon for "psykiske plager" vil inkludere enhver form for funksjonsnedsettelse som følge av psykiske plager og er ikke begrenset til de diagnoser eller grad av funksjonsnedsettelse som var kjent på tegningstidspunktet. Det er ikke uvanlig at psykiske diagnoser endres i forbindelse med nye utredninger/evalueringer eller at tilstander kan forverre seg over tid. Det er heller ikke uvanlig at stress, private belastninger o.l kan trigge og/eller forverre allerede eksisterende psykisk sykdom. Forverring av psykisk sykdom som følge av slike psykososiale belastninger vil ikke være unntatt for reservasjonen "psykiske plager".

(...)

Forsikrede har i det vesentlige anført at uførheten ikke skyldes en angstlidelse. Det vises til at forsikredes sønn høsten 2017 ble plassert på en institusjon som følge av traumer han har vært utsatt for. Dette snudde livet til forsikrede opp ned, og kroppen har etter dette blitt fullstendig ødelagt og utmattet. Forsikrede har aldri tatt medikamenter for angstlidelse. Det ble foreslått, men forsikrede avsto. Behandlingen fått hos psykolog har primært handlet om spiseforstyrrelsen og problematikken rundt sønnen.

Foretaket har i det vesentlige anført at årsaken til uførheten skyldes psykiske plager som foretaket har reservert seg mot. Det vises til rådgivende leges vurdering og legeerklæringer ved arbeidsuførhet til Nav. Det er ikke sannsynliggjort at minst 50 % av arbeidsuførheten skyldes andre forhold enn det foretaket har reservert seg mot.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket har sannsynliggjort at reservasjonen kommer til anvendelse.

Hvilke tap som gir rett til utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og foretaket, med andre ord vilkårene. Det er altså kun tap som faller inn under forsikringens dekningsområde som gir rett til utbetaling.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det innebærer at det er forsikrede som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt. Når det gjelder reservasjoner, er det derimot foretaket som har bevisbyrden for at arbeidsuførheten skyldes helseplagene som er unntatt dekning, jf. blant annet 2017-336.

Etter forsikringsvilkårene er det et vilkår at forsikrede må være minst 50 % arbeidsufør for rett til utbetaling.

Det er inntatt en reservasjon for arbeidsuførhet som skyldes psykiske plager. Utbetaling forutsetter at minst 50 % av forsikredes arbeidsuførhet skyldes andre forhold enn det som rammes av reservasjonen.

Slik saken er opplyst, kan ikke nemnda se at dette er tilfelle. Saken ble vurdert av foretakets rådgivende lege 7.12.23. Rådgivende lege vurderte at forsikredes arbeidsuførhet var grunnet i psykisk sykdom og at reservasjonen kunne anvendes. Dette er etter nemndas syn i tråd med fremlagt medisinsk dokumentasjon, herunder legeerklæringene til NAV ved arbeidsuførhet. Det er ikke fremlagt noen annen spesialisterklæring som tilsier et annet resultat.

Forsikrede har anført at hun ikke er ufør som følge av en angstlidelse, men fordi kroppen ble ødelagt i påkjenningen knyttet til hennes sønn. Dette ga videre grobunn for forsikredes spiseforstyrrelse. Etter nemndas syn kan ikke anførselen føre frem all den tid uførheten i alle tilfelle skyldes psykiske plager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).